

متن درس خارج

فقه نظام اقتصادی اسلام

جلد پنجم

ادامه بخش چهارم:

نظام مبادلات اقتصادی در اسلام

نهاد بازار

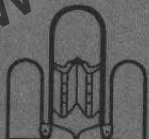
آیت الله محسن اراکی

سرشناسه: اراکی، محسن، ۱۳۳۴
 عنوان و نام پدیدآور: فقه نظام اقتصادی اسلام /
 محسن اراکی.
 مشخصات نشر: قم: مجمع الفکر الاسلامی،
 ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ج ۴؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
 شابک:
 دوره: ۱-۳۱-۶۰۲۳-۶۰۰-۹۷۸.
 ج ۵: ۶-۶۵-۶۰۲۳-۶۰۰-۹۷۸.
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا.

بالای عنوان: متن درس خارج.
 عنوان دیگر: متن درس خارج.
 موضوع: اسلام و اقتصاد.
 Islam - Economic aspects
 رده بندی کنگره:
 BP۲۳۰/۲/الف ۳۶۶ف ۷۱۳۹۵
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۳۳.
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۳۲۵۵۶۸.

www.ketab.ir

مجمع الفکر الاسلامی

فقه نظام اقتصادی اسلام جلد ۵
 نویسنده: آیت الله محسن اراکی
 ناشر: مجمع الفکر الاسلامی
 ویراستار: احسان جوادی
 صفحه آرا: محمد علی زحمت کش
 چاپ اول / پاییز ۱۴۰۰
 شمارگان: ۱۰۰۰

۷۵,۵۰۰

فهرست

- قسمت پنجم: نهادهای مبادلاتی در اقتصاد اسلامی ۹
- نهاد بازار ۱۲
- تعریف بازار ۱۲
- قواعد و اصول حاکم بر بازار اسلامی ۱۲
- مبحث اول: فرهنگ بازار اسلامی ۱۳
- رکن نخست: ایمان به خداوند ۱۳
- رکن دوم: ایمان به محاسبه روز جزا ۱۸
- نتایج و آثار ایمان به روز قیامت در بازار ۲۲
- انواع افزایش ثروت ۲۶
- نوع اول: افزایش ثروت ناشی از کسب و کارهای ناپاک ۲۶
- نوع دوم: افزایش ثروت از طریق کسب و کار پاک و سالم ۳۰
- نوع سوم: افزایش ثروت از طریق انفاق در راه خدا ۳۵
- رکن سوم: فقه و دانش و مهارت بازار ۴۴
- نوع اول: دانش و مهارت کار ۴۴
- نوع دوم: دانش فقهی (فقه بازار) ۴۷
- رکن چهارم: اخلاق اسلامی بازار ۴۸
- مطلب اول: بایدهای اخلاقی بازار اسلامی ۴۹

۴۹	یکم: ذکر خداوند
۶۹	دوم: قناعت به سود اندک
۷۲	سوم: تسامح و تساهل در داد و ستد
۷۷	چهارم: پذیرش برگشت در داد و ستد
۷۹	پنجم: راستگویی
۸۱	ششم: امانتداری
۸۹	هفتم: هدفمندی متعالی اخلاقی در کسب ثروت
۱۰۰	هشتم: تعهد و التزام عملی به واجبات اسلامی
۱۰۵	نهم: میانه روی در طلب مال و کسب درآمد
۱۱۰	دهم: امیدواری و اعتماد به خداوند در طلب روزی
۱۱۴	یازدهم: ارفاق در محق بدهکاران تنگدست (انظار المعسر)
۱۲۱	دوازدهم: افزودن دادن و کمتر ستاندن
۱۲۳	سیزدهم: وفای به وعد
۱۲۷	چهاردهم: ثبت معاملات غیر نقدی و اسسشهاد شهود
۱۲۹	پانزدهم: رفتار برابر با مشتریان
۱۳۳	شانزدهم: استخاره و طلب خیر از خداوند پیش از داد و ستد
۱۳۴	هفدهم: مواسات و همدردی با مردم در شرایط سخت
۱۳۶	هجدهم: گزینش جنس خوب در داد و ستد
۱۳۷	نوزدهم: گزینش نیکوی نوع فعالیت اقتصادی
۱۳۹	بیستم: انجام داد و ستد با سود اندک
۱۴۲	مطلب دوم: نبایدهای اخلاقی بازار اسلامی
۱۵۶	رفتارهای نکوهیده داد و ستد
۱۷۹	مبحث دوم: قواعد حاکم بر مکان بازار
۱۷۹	قاعده نخست: رایگان سازی زمین و محلات تجاری خرده فروشی
۱۸۵	قاعده دوم: ممنوعیت سرقفلی
۱۸۶	گفتاری پیرامون سرقفلی

۱۸۶	صورت اول
۱۹۰	صورت دوم
۱۹۲	صورت سوم
۱۹۴	قاعده سوم: لزوم تعیین مکان مناسب و معینی توسط دولت جهت بازار
۱۹۶	قاعده چهارم: مشروعیت محل تجاری خصوصی در عمده فروشی ها
۲۰۰	مبحث سوم: لزوم رقابت آزاد
۲۰۰	یک. عدم دخالت دولت در قیمت گذاری مگر در موارد ضروری
۲۰۳	دو. ممنوعیت چند نرخ سازي و تبعیض در تسعیر کالا
۲۰۴	سه. حفظ تعادل عرضه و تقاضا در بازار
۲۰۸	چهار. برنامه ریزی و سیاست گذاری در جهت تأمین ارزانی کالا
۲۱۳	پنج. ممنوعیت واسطه گری بابت غیر اقتصادی
۲۲۱	شش. ممنوعیت انحصار در تجاره عرضه کالا
۲۲۶	مبحث چهارم: ضوابط کلی تجارت خارجی
۲۲۶	مطلب اول: بایدهای تجارت خارجی
۲۲۶	دسته اول: بایدهای الزامی
۲۲۶	یکم: هدفمندی
۲۲۹	دوم: پایبندی به الزامات شرعی و تعهدات قانونی
۲۳۵	سوم: نشردین و معروف بین سایر ملل
۲۴۲	چهارم: نصرت مظلومان و مستضعفان، و مقابله با مستکبران و ظالمان
۲۴۶	پنجم: مقابله به مثل
۲۵۲	دسته دوم: بایدهای غیر الزامی
۲۵۲	اول: مطلوبیت تجارت خارجی
۲۶۷	دوم: رعایت اولویت بین کشورهای طرف تجارت
۲۸۱	سوم: کسب علم و مهارت های مفید
۲۸۶	مطلب دوم: نبایدهای تجارت خارجی